

ZÁVAZNÝ BULLETIN

ZB číslo: L 13/081a

Týká se: Příručky pro obsluhu, údržbu a opravy kluzáku L 13A
(Do-L 13A-1031.1) čeština, němčina

Důvod: Stanovení velikosti přípustných vůlí ve výchylkách
vyvažovacích plošek výškového kormidla a metodiky jejich
měření a hodnoty v provozu.

Provést nejpozději do: Po obdržení bulletinu

Provede: Provozovatel

Náklady hradí: Nevzniknou

Potřebný materiál dodá: Změněné listy jsou přílohou bulletinu

Bulletin nabývá platnosti: Dnem doručení provozovateli

Pracnost: 0

Listů celkem: Titulní list a 9 listů přílohy (0-1, 0-2, 3-6, 3-7, 3-8,
3-9, 3-10, 3-11, 5-43)

výrobce

Seznam vydaných změn

P.č. změny	Číslo bull. L 13A/ /...	Datum vydání nových listů	Čísla listů, kterých se změna týká	Datum zapracování do tohoto výtisku a podpis
1.	064	30.6.1988	0-1, 0-2, 2-4	
2.	067a	14.12.1992	0-1, 0-2, 2-4	
3.	074a	30.4.1996	0-1, 0-2, 0-3, 0-4, 0-6, 1-2, 2-3, 2-4, 3-3, 3-5 až 3-18, 4-3, 4-25, 6-11, 6-12, 6-13, 6-16, 6-17, 6-21, 6-22, 6-23, 6-24, 6-30, 6-31, 7-3, 7-6, 7-7.	
4.	081a	30.7.1997	0-1, 0-2, 3-6, 3-7, 3-8, 3-9, 3-10, 3-11, 5-43	

Seznam platných listů

Číslo listu	Datum	Číslo listu	Datum	Číslo listu	Datum	Číslo listu	Datum
0-1	30.7.1997	3-14	30.4.1996	4-24	30.10.1981	5-27	30.10.1981
0-2	30.7.1997	3-15	30.4.1996	4-25	30.4.1996	5-28	30.10.1981
0-3	30.4.1996	3-16	30.4.1996			5-29	30.10.1981
0-4	30.4.1996	3-17	30.4.1996			5-30	30.10.1981
0-5	30.10.1981	3-18	30.4.1996	5-1	30.10.1981	5-31	30.10.1981
0-6	30.4.1996			5-2	30.10.1981	5-32	30.10.1981
0-7	30.10.1981			5-3	30.10.1981	5-33	30.10.1981
		4-1	30.10.1981	5-4	30.10.1981	5-34	30.10.1981
1-1	30.10.1981	4-2	30.10.1981	5-5	30.10.1981	5-35	30.10.1981
1-2	30.4.1996	4-3	30.4.1996	5-6	30.10.1981	5-36	30.10.1981
		4-4	30.10.1981	5-7	30.10.1981	5-37	30.10.1981
		4-5	30.10.1981	5-8	30.10.1981	5-38	30.10.1981
2-1	30.10.1981	4-6	30.10.1981	5-9	30.10.1981	5-39	30.10.1981
2-2	30.10.1981	4-7	30.10.1981	5-10	30.10.1981	5-40	30.10.1981
2-3	30.4.1996	4-8	30.10.1981	5-11	30.10.1981	5-41	30.10.1981
2-4	30.4.1996	4-9	30.10.1981	5-12	30.10.1981	5-42	30.10.1981
		4-10	30.10.1981	5-13	30.10.1981	5-43	30.7.1997
3-1	30.10.1981	4-11	30.10.1981	5-14	30.10.1981	5-44	30.10.1981
3-2	30.10.1981	4-12	30.10.1981	5-15	30.10.1981	5-45	30.10.1981
3-3	30.4.1996	4-13	30.10.1981	5-16	30.10.1981	5-46	30.10.1981
3-4	30.10.1981	4-14	30.10.1981	5-17	30.10.1981	5-47	30.10.1981
3-5	30.4.1996	4-15	30.10.1981	5-18	30.10.1981	5-48	30.10.1981
3-6	30.7.1997	4-16	30.10.1981	5-19	30.10.1981	5-49	30.10.1981
3-7	30.7.1997	4-17	30.10.1981	5-20	30.10.1981	5-50	30.10.1981
3-8	30.7.1997	4-18	30.10.1981	5-21	30.10.1981	5-51	30.10.1981
3-9	30.7.1997	4-19	30.10.1981	5-22	30.10.1981	5-52	30.10.1981
3-10	30.7.1997	4-20	30.10.1981	5-23	30.10.1981	5-53	30.10.1981
3-11	30.7.1997	4-21	30.10.1981	5-24	30.10.1981	5-54	30.10.1981
3-12	30.4.1996	4-22	30.10.1981	5-25	30.10.1981	5-55	30.10.1981
3-13	30.4.1996	4-23	30.10.1981	5-26	30.10.1981	5-56	30.10.1981

Větší vůle než je stanovena, může být způsobena opotřebením kulových kloubů v závěsech výškové plochy na trupu (viz. obr. 5-2, pozice 17 Technického popisu kluzáku L13 A) a je nutno ji odstranit výměnou těchto kulových kloubů.

(a) pro kluzáky přestavěné z L13 na L13 A při dosažení 250 h $\pm$ 25 h od přestavby nebo prohlídek B,C,D proveďte bod údržby 3.2.4 (5), 3.2.5 (4), 3.2.5 (8) a zkontrolujte stojiny a pásnice nosníků mezi závěsy a v těsné blízkosti těchto závěsů.

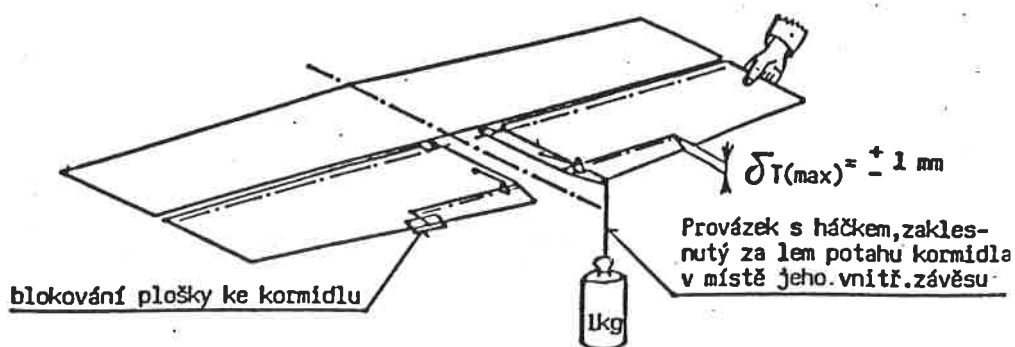
(4) Řízení

Zkontrolujte neutrální polohu řídicích orgánů. Při normální střední poloze ruční řídicí páky a pedálů musí i kormidla a křidélka zaujímat střední polohu. V řízení se nesmí projevit tzv. mrtvý chod řídicích orgánů (viz Technický popis kluzáku L13 A, kap. 2, odst. 2.2).

Vůle v řízení vyvažovacích plošek výškového kormidla měřit při neutrální poloze kormidla i plošek následujícím postupem:

- jednu z plošek vhodně blokovat na odtokové hraně ke kormidlu (např. pomocí dvou pásků plechu, spojených šroubkem s maticí)
- druhou plošku zatížit momentem, který vyvodí závaží o hmotnosti 1 kg, zavěšené přes provázek na odtokové hraně plošky v místě ovládacích páček (viz schema č. 1).
- vůlí se pak rozumí vertikální vzdálenost mezi odtokovou hranou plošky a kormidla (σ_T [mm])
- vůlí ve směru nahoru vyhodnotit již jen subjektivně porovnáním s vůlí naměřenou ve směru dolů
- stejný postup opakovat i pro druhou plošku

Schema č.1: Měření vůlí v otáčení vyvažovací plošky výškového kormidla

Přesahují-li naměřené vůle ΔT přípustnou hodnotu $\pm 1 \text{ mm}$ musí být plně odstraněny napnutím ovládacích lan prostřednictvím napínacích objímek bowdenů na trupové přepážce č. 14 i pomocí napínáků strun u zadní ovládací páky vyvaž. plošek (v pilotní kabině). Napínací objímky bowdenů seřizovat rovnoměrně, aby nedošlo k rozdílnosti výchylek plošek.

Nestačí-li chod napínacích objímek bowdenů k úplnému odstranění vůlí, je třeba je zašroubovat nadoraz (aby zůstal co největší chod pro následná vymezování vůlí), lana v bowdenech vyměnit, připevnit k ploškám a znovu seřídit.

Pro zajištění dostatečné nevratnosti (samosvornosti) systému řízení vyvažovacích plošek dotáhnout každou z jejich ovládacích pák v pilotní kabině utahovacím momentem 2 Nm. Táhla nesmí být ohnuta ani jinak zdeformována. Kladky a řídící lana nesmí být poškozeny. Ovládací táhla vztlakových a brzdících klapek nesmí být poškozena a musí se ve vodičkách posouvat volně a bez vůle. Unášecí kolík na předloze v trupu nesmí být omačkán a unášecí korýtko (viz obr. 6-4, detail B, Technického popisu kluzáku L13 A) nesmí být rozevřeno. Poškozené součásti vyměňte. Zkontrolujte zajištění všech čepů.

- Prověřte stav těchto lepených spojů:

Vnitřní táhla č.v. L13.411-12 ovládaní vztlakových klapek (viz Technický popis kluzáku L13 A obr. 6-4, poz. 15).

Na táhle je připevněno lepením oko na jedné straně táhla a závitová trubka pro vidlici na druhé straně táhla.

Postup při provádění kontroly:

Kontrolu provádí 2 lidé. Jeden přidržuje rukojeť ovládání vztlakových klapek v pootevřené poloze a druhý uchopí vztlakovou klapku za náběžnou hranu a odtokovou hranu (v místě žebra) a vyvozením síly ve směru vysouvání a zasouvání kontroluje, zda táhla ovládání vztlakových klapek nejsou uvolněna (v lepených spojích). Provádí se jak na levé, tak i pravé vztlakové klapce.

Zjistí-li se porušení některého z lepených spojů, je nutno vadnou součást vyměnit a závadu oznámit výrobci.

(5) Přistávací zařízení

- Zkontrolujte tlak v pneumatice. Měření tlaku v pneumatice je možno provést běžným manometrem pro kontrolu pneumatik u automobilu. Tlak v pneumatice má být 0,25 MPa (2,6 kp/cm²).
- Zkontrolujte propérování tlumiče podvozku. Při správném nahuštění tlumiče a zatížení hmotou plně obsazeného větroně, vyčnívá pístnice z válce tlumiče v délce 13 ± 3 mm (viz obr. 6-1 kóta x). Kontrolu lze provést i bez sejmutí koženého krytu pístnice. Měření se provádí po několikerém zhoupnutí tlumiče, aby byly vyloučeny vlivy vitřního tření tlumiče.
Ošetřování a závady tlumiče viz. odst. 6.1.
- Vyzkoušejte činnost ovládacího mechanismu při zvednutém kluzáku
- Zkontrolujte obložení, nesmí být zaolejováno a příliš opotřebeno. Kolo nesmí být poškozeno a musí se otáčet snadno a bez vůle. Ošetřování kola s brzdou - viz odst. 6.2.
- Zkontrolujte závěsné čepy a čepy ovládacího mechanismu, nesmí být omačkány. Doraz na závěsném kování nesmí být ohnutý.
- Zářový podvozek prohlédněte, zda není poškozen.

- Podvozek a prostor kolem něho vyčistěte, opotřebené součásti vyměňte.

(a) pro kluzáky přestavěné z L13 na L13 A při dosažení 250 h $\pm$ 25 h od přestavby nebo prohlídek B,C,D proveďte bod údržby 3.2.5 (2/b/).

(6) Výstroj

Polštáře a čalounění vyčistěte. Obsah lékárny prohlédněte, event. doplňte. Překontrolujte funkci ovládacího mechanismu bočních závěsů, opotřebené součásti vyměňte. Zkontrolujte nouzový odhoz krytu kabiny na zemi následujícím způsobem:

- Páku nouzového odhozu (umístěnou na pravé straně krytu kabiny v předním pilotním prostoru) pootočte o 180° ve směru šipky vyznačené na krytu. V první fázi pohybu páky se přestřihne zajištění (vázací drát $\varnothing$ 0,5 mm s plombou a střižný hliníkový čep $\varnothing$ 2 mm u zadního závěsu), je proto nutné počítat při otáčení páky se zvýšeným odporem.
- Za současného držení páky nouzového odhozu v koncové poloze zatlačte rukou na kryt kabiny blíže pravé strany směrem nahoru. Před uvolněním závěsů krytu je však nutné, aby pomocník uchopil kryt z vnější strany (zprava) kluzáku a tím zabránil jeho poškození.
- Po odejmutí krytu zkontrolujte, zda funkční části nejsou zkorodovány. Zjistíte-li korozi, odstraňte ji ze všech částí smirkovým papírem. V každém případě funkční části očistěte od staré vazeliny a naneste nový mazací tuk.
- Zpětnou montáž, t.j. zasunutí čepů překrytu do závěsů proveďte při stlačení páky nouzového odhozu v otevřené poloze. Montáž ukončete zaplombováním páky a vložením nového střižného hliníkového čepu.

(7) Přístroje a elektrovýstroj

Odpojte potrubí statického a dynamického tlaku od přístrojů a potrubí profoukněte stlačeným vzduchem.

Po profouknutí potrubí opět zapojte. Proveďte zkoušku těsnosti.

Všechny přístroje na palubní desce překontrolujte, zda nemají uvolněné nebo poškozené sklo přístroje a nejsou-li jinak poškozeny.

U zatáčkoměru LUN 1211.1 proveďte kontrolu a v případě nutnosti vyčistění kolektoru od uhlíkového prachu (viz odst. 6.3).

Proveďte vykompenzování pilotního kompasu (viz odst. 6.4.).

3.2.3.2 Mazání

Mazání draku se provádí leteckým mazacím tukem CIATIM 201. Mazání součástí, do kterých není možno mazací tuk vpravit v normálním stavu, je možno provést mazacím tukem, zředěným technickým benzínem.

Pro lepší přehled jsou příslušná místa na draku, která je nutno mazat, znázorněna na mazacím plánu (viz obr. 3-1).

Tato místa je nutno před vlastním mazáním očistit od prachu a starého tuku technickým benzínem.

Přehled mazacích míst (pořadová čísla jsou shodná s pozicemi na obr. 3-1):

- (1) Spojení táhel vypínače závěsu lana s předlohou na 1. přepážce.
- (2) Spojení páky předního závěsu vlečného lana s táhlem.
- (3) Přední závěs vlečného lana.
- (4) Spojení táhel a lan s dvouramennou pákou nožního řízení u předních pedálů.
- (5) Uložení kliky stavění předních pedálů v konzole na podlaze kabiny.
- (6) Spojení přední páky ovládání vyvažovacích plošek s propojovacím táhlem.
- (7) Uložení přední řídicí páky.
- (8) Přední vodítka táhel ovládání vztlakových a brzdících klapek.
- (9) Vedení táhla vypínače vlečného lana v zadním pilotním prostoru.
- (10) Zadní vodítka táhel ovládání vztlakových klapek a brzdících klapek.
- (11) Ložiska kladek nožního řízení.
- (12) Spojení zadní páky ovládání vyvažovacích plošek se spojovacím táhlem a se strunami.
- (13) Kloubové spoje zadní řídicí páky.
- (14) Boční závěsy vlečného lana (levý a pravý).
- (15) Zámek táhla ovládání podvozku.

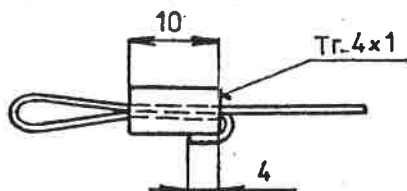
- (16) Kloubový spoj táhel ovládání podvozku.
- (17) Spojení táhel ovládání podvozku s jednoramennou pákou.
- (18) Ložiska otočného závěsu.
- (19),(20) Maznice na tlumiči podvozku (mazat pomocí tlakové maznice).
- (21) Uložení vidlice kola na trupu.
- (22) Spojení páčky brzdy kola s bowdenem.
- (23) Ložiska kola. Výměnu mazacího tuku ložisek kola (viz odst. 6.2) jehož funkce je správná, je možné provést až při údržbě C.
- (24),(25) Uložení táhel a vodících kladek řízení vztlakových a brzdících klapek.
- (26) Ložiska uložení vnějšího a vnitřního hřídele řízení vztlakových a brzdících klapek.
- (27) Spodní ložisko uložení svislé předlohy řízení.
- (28) Kladka nožního řízení.
- (29) Spojení táhla řízení s pákou svislé předlohy.
- (30) Horní ložisko uložení svislé předlohy a uložení spojovacích táhel.
- (31) Ložiska na vahadle řízení křidélek (na žeburu č.1).
- (32) Kulový spoj řízení brzdících a vztlakových klapek.
- (33),(34) Uložení vnitřního táhla ovládání vztlakových klapek.
- (35) Kladky vodící kulisy vztlakových klapek na žeburu č.1.
- (36) Ložiska na vahadle řízení křidélek.
- (37) Kladky kulisy vztlakových klapek na žeburu č.7.
- (38) Ložiska na vahadle řízení křidélek.
- (39),(40) Uložení vnějšího táhla ovládání vztlakových klapek.
- (41) Ložiska na dvojramenné páce řízení brzdících klapek.
- (42) Závěsy brzdících klapek.
- (43) Kladky, kulisy vztlakových klapek na žeburu č.13.
- (44) Ložiska vnitřního hřídele na žeburu č.15.
- (45) Kladky kulisy vztlakových klapek na žeburu č.19.
- (46) Ložiska na vahadle ovládání křidélka.
- (47) Uložení táhla ovládání křidélka.
- (48) Ložiska dvojramenné páky řízení výškového kormidla.
- (49) Uložení táhla řízení výškového kormidla.
- (50) Spodní závěs směrového kormidla.
- (51) Horní závěs směrového kormidla.
- (52) Vnitřní závěsy výškového kormidla.
- (53) Závěsy vyvažovací plošky.
- (54) Vnější závěsy výškového kormidla.

U kluzáků vybavených záďovým podvozkem (viz obr. 7-4
Technického popisu kluzáku L13 A:

- (55) Proveďte výměnu mazacího tuku v ložisku kola.
- (56) Vyjměte vidlici poz. 2 konzoly poz. 4 a proveďte promytí a nové namazání třecích míst mazacím tukem.

5.18 OPRAVA OVLÁDÁNÍ VYVAŽOVACÍCH PLOŠEK VÝŠKOVÉHO KORMIDLA

Pro výměnu použít drátu z mat. 12090 (resp. OVS) o průměru 1 mm. Dráty jdoucí od zadní ovládací páky ke svorkám upravit na délku 1235 mm (včetně napínáku). Konce drátů sevřít trubičkami z mat. 1135.1 (sov. jakost ocel 10), rozm. 4/1 a upravit dle obrázku:

Pro výměnu lan, jdoucích od svorek k ovládacím páčkám vyvažovacích plošek použít lana 1,6 ČSN 024311.35 o délce 2 x 3500 mm (před použitím vytáhnout lana silou 100 kg po dobu 2 minut). Bowdenové spirály propláchnout benzinem a při montáži zapravit do nich přiměřené množství vazeliny, potřebné k mazání lan za provozu. Konce lan na vyvažovacích ploškách upravit dle obrázku až při konečné montáži kluzáku.

